Zmiany w subwencji oświatowej 2019, czyli jak podzielić dodatkowy 1 mld

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: sobota, 03, sierpień 2019 10:10
Jarosław Komża
Odsłony: 3039

Ministrowie edukacji i finansów poinformowali publicznie, że w budżecie państwa zabezpieczony został 1 mld zł na sfinansowanie dodatkowych nauczycielskich podwyżek w bieżącym roku o 9,6 proc. oraz świadczenia dla nauczycieli stażystów. Aby podzielić dodatkowe pieniądze pomiędzy organy prowadzące szkoły, resort edukacji przygotował projekt nowelizacji rozporządzenia o podziale części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2019. Projekt zakłada, że subwencja oświatowa dla konkretnej JST będzie sumą kwot wynikających z trzech poniższych aspektów.

Na ucznia przeliczeniowego szkoły publicznej

Resort zdecydował, że tak samo, jak przy podziale podstawowej wartości subwencji, wspomniany dodatkowy 1 mld (mający sfinansować podwyżki i nowe świadczenie stażystów), zwany w przepisach "ogólną kwotą korygującą KK", zostanie podzielony według wskaźnika jakim tzw. uczeń przeliczeniowy. Według wyliczeń urzędników MEN kwota na ucznia przeliczeniowego wyniosła 122,21 zł. Obliczono ją według wzoru proponowanego do wprowadzenia do rozporządzenia. Kwota korygująca dla danej JST to iloczyn dodatkowej przeliczeniowej liczby uczniów w szkołach publicznych danej JST, na podstawie danych SIO z 30.09.2018 i 10.10.2018 oraz ilorazu ogólnej kwoty korygującej przez sumę uczniów we wszystkich JST.

Świadczenie na start

Ministerstwo przyjęło, że stażystów jest 19,7 tys. (zatrudnionych co najmniej na 0,5 etatu w przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez JST). Koszt dodatkowego świadczenie dla nich oszacowano na 24 mln zł. Z tego tytułu gminom przypadnie 19,3 mln zł, powiatom 4,1 mln zł, a województwom 0,2 mln zł. Ponieważ do podziału części oświatowej subwencji ogólnej będą przyjęte dane z roku szkolnego 2018/2019, a wypłata świadczenia nastąpi w kolejnym roku szkolnym, tj. 2019/2020, MEN zakłada, że jednostki samorządu terytorialnego będą mogły zwracać się o przekazanie brakujących ten cel pieniędzy z rezerwy subwencji.

Biedniejsze gminy prowadzące małe szkoły mają dostać więcej

Ustawa nowelizująca *Kartę Nauczyciela*, wprowadzając zmianę w ustawie o dochodach JST, wprowadziła nowe kryterium podziału subwencji oświatowej. Ma nim być od teraz "sytuacja finansowa JST". Środowisko samorządowe uznało tę zmianę za kontrowersyjną, ponieważ nowe kryterium wydawało się niejasne i nieprecyzyjne. W omawianym projekcie rozporządzenia nowelizującego regulacje podziału subwencji MEN przewidział wyróżnienie JST ze względu na kryterium sytuacji finansowej kwotą dodatkowych 190 zł na ucznia szkoły podstawowej. O ile nowe kryterium podziału subwencji oświatowej ma charakter ogólny i uniwersalny, tj. nie wyróżnia jakiegokolwiek rodzaju JST, to mechanizm jego stosowania przewidziany w rozporządzeniu został tak skonstruowany, że umożliwia otrzymanie dodatkowych pieniędzy wyłącznie gminom. Komu przypadnie dodatkowa kwota zwiększenia subwencji?

- Po pierwsze, w projekcie rozporządzenia przewidziano, że do oceny "sytuacji finansowej JST" będzie służył wskaźnik określający udział dochodów podatkowych danej JST na mieszkańca do średnich dochodów podatkowych na mieszkańca w kraju dla poszczególnych szczebli samorządu (z uwzględnieniem również kwot subwencji wyrównawczej, równoważącej oraz wpłat samorządów na subwencję równoważącą). Jeśli relacja dochodów JST w przeliczeniu na jednego mieszkańca, do średnich dochodów odpowiednio wszystkich gmin, powiatów i województw kraju

Phoca PDF

jest niższa od 90%, to taka JST ma dostać większą subwencję na ucznia.

- Po drugie, na tym nie koniec. MEN wprowadził dodatkowy czynnik, o którym wcześniej nie było mowy. Aby JST mogła otrzymać dodatkową kwotę na ucznia, musi spełnić jednocześnie (!) drugi warunek. W projekcie rozporządzenia powiązano ocenę sytuacji finansowej JST z liczebnością klas w szkołach podstawowych. Samorząd musi prowadzić lub dotować szkołę lub szkoły podstawowe, w których średnia liczba uczniów na danym poziomie nauczania jest mniejsza od średniej liczby uczniów w oddziale tego typu szkoły na obszarze kraju (18 uczniów). Liczebność uczniów na danym poziomie nauczania została określona analogicznie jak w przypadku tzw. małej szkoły, co oznacza, że kwalifikują się tu szkoły podstawowe maksymalnie z 144 uczniami (jeśli prowadzą nauczanie w zakresie 8 klas).

Biorąc pod uwagę oba kryteria MEN szacuje, że dodatkowe 190 zł na ucznia przypadnie 49 proc. samorządów.

Cisza o zwiększeniu dodatku za wychowawstwo

Na koniec warto odnotować, że w ocenie skutków regulacji i uzasadnieniu projektu nowelizacji rozporządzenia, jako czynniki kosztotwórcze traktowane są jedynie podwyżka nauczycielskich wynagrodzeń i nowe świadczenie dla nauczycieli stażystów. Tymczasem dodatkowe koszty dla JST generuje również konieczność wypłacenia nauczycielom zwiększonych dodatków do wynagrodzenia za wychowawstwo. A w przypadku powiatów dodatkowe koszty generowane są również przez zmniejszenie pensum nauczycieli praktycznej nauki zawodu z 22 do 20 godzin tygodniowo. O pokryciu wymienionych czynników kosztotwórczych projekt - podobnie jak wcześniejsza nowelizacja ustawowa - nie mówi.

Phoca PDF